

Från JO:s ämbetsområde

Prövningsnämnds kanslis åligganden i samband med insändande av besvär-akter till kammarrätten

Vid genomgång av akten i ett beskattningssmål fann skattskyldigs ombud, att bland handlingarna i kammarrättsmålet ingick ett tidningsklipp. Detta innehöll en felaktig uppgift om att den skattskyldige sålt en häst i samband med att uppköp av remonter ägt rum Tidningsklippet åberopades icke av taxeringsintendenten i målet och hade utan den skattskyldiges vetskap tillagts akten. Enligt ombudets uppfattning var det uppenbart att handlingen bifogats i syfte att tjäna som bevis för att den skattskyldige ej upphört med hästuppfödning, en omständighet som var av betydelse för utgången av målet. — Ombudet fäste JO:s uppmärksamhet på förhållandet. Då JO:s ställningstagande är av stort intresse för alla, som syssla med taxering, följer här nedan ett sammandrag av JO:s skrivelse till ombudet.

Enligt 97 § taxeringsförordningen hade prövningsnämndens kansli att vid besvär över nämndens beslut foga såväl erforderliga utdrag av taxeringslängd och prövningsnämndens protokoll som ock i målet ingivna handlingar. Över besvären skulle vidare genom kansliet infordras förklaring eller yttrande. Härav skulle avskrift översändas till klaganden. Tillfälle skulle beredas till ytterligare skriftväxling, där så fanns erforderligt. Besvärakten skulle inom viss angiven tid översändas till kammarrätten.

Den uppgift som ankom på prövningsnämnds kansli i anledning av anförda besvär över beslut av nämnden var, på sätt framgick av nyssnämnda bestämmelser, att — såsom en förberedelse för målets prövning i kammarrätten — föranstalta om erforderlig skriftväxling mellan parterna och, om så fanns påkallat, inhämta yttrande från taxeringsnämndens ordförande samt att därefter insända handlingarna till kammarrätten. Däremot ingick det icke i kansliets uppgift eller befogenhet att — utöver vad som framgick av 97 § — införskaffa och till kammarrätten insända av parterna icke åberopad bevisning i syfte att söka påverka utgången av kammarrättens prövning. En dylik aktivitet från prövningsnämndens sida var helt oförenlig med den för skattmålen fastställda processordningen och skulle kunna rubba förtroendet till prövningsnämndens opartiskhet.

Enlig uttrycklig föreskrift skulle avskrifter av till kansliet inkomna yttranden och förklaringar översändas till klaganden. Syftet härmed var att klaganden skulle kunna bedöma om ytterligare utredning och bevisning var påkallad.

Mot bakgrunden av vad nu sagts framstod det såsom uppenbart att kansliet vid insändandet till kammarrätten av de i 97 § avsedda handlingarna icke fick till bevis i målet eller eljest bifoga annan handling, som icke åberopats av part och som part icke haft tillfälle att yttra sig över. Insändandet av sådan handling medförde risk att kammarrätten vid sin prövning — med

förbiseende att handlingen icke hörde till processmaterialet — beaktade innehållet i densamma och således dömde på material, som var för part okänt och som denne icke haft vare sig tillfälle eller anledning att yttra sig över.

Prövningsnämndens kansli borde därför söka tillse, att dylik handling icke medföljde akten vid dess insändande till kammarrätten.

I förevarande fall var utrett, att bland handlingarna i den till kammarrätten insända akten fanns ett tidningsurklipp, härrörande från tiden efter prövningsnämndens beslut och återgivande en uppgift som talade mot riktigheten av vad den skattskyldige uppgivit i målet. Enligt klagandens ombuds uppgift skulle innehållet i tidningsnotisen i den del, som var relevant i skattemålet, vara felaktigt.

Oavsett huru därmed förhöll sig, borde urklippet, då detsamma icke åberopats av någon av parterna, i enlighet med det förut sagda ha utrensats ur akten, innan den sänds till kammarrätten.

Om tidningsurklippet utan parternas kännedom bifogats akten i syfte att påverka kammarrättens avgörande, skulle detta enligt justitieombudsmannens mening ha inneburit ett mycket allvarligt tjänstefel. Det var emellertid möjligt att utklippet lagts i akten uteslutande i syfte att taxeringsintendenten, då han hade att avgiva yttrande, skulle uppmärksamma innehållet i notisen samt att man därefter av förbiseende glömt att utrensa urklippet. Det hade trots noggrann undersökning icke kunnat klargöras vem som lagt ur-

klippet i akten och under vilka omständigheter detta skett. Det hade alltså icke blivit utrett att någon befattningshavare vid länsstyrelsen förfarit otillbörligt i påtalade hänseende.

Biträdande taxeringsintendenten hade upplyst att han sett urklippet i akten, när han utarbetat förklaring. Han, som förklarat att det icke var han som lagt urklippet i akten, hade icke haft något ansvar för aktens översändande till kammarrätten. Biträdande taxeringsintendenten måste emellertid ha förstått att notisen icke åberopats av motparten. Då intendenten icke heller själv avsett att åberopa tidningsnotisen, borde han enligt justitieombudsmannens mening ha uttagit tidningsurklippet ur akten till förebyggande av att detsamma av misstag insänds till kammarrätten. Insändandet av en dylik handling kunde nämligen hos allmänheten framkalla misstanke om otillbörligt försök från fiskaliskt håll att påverka utgången av mål i överrätt genom att i akten insmuggla bevismaterial, som icke var känt för den enskilda motparten och som vederbörande fiskal ansett sig icke kunna officiellt åberopa.

Att intendenten — som icke haft ansvaret för aktens översändande till kammarrätten — icke avlägsnat urklippet ur akten var emellertid icke av beskaffenhet att kunna läggas honom till last såsom fel.

Justitieombudsmannen förutsatte emellertid att det inträffade fäst vederbörande tjänstemäns uppmärksamhet på vikten av att de här anförda synpunkterna tillbörligt beaktades.